

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 26 (861) Субота, 1 вересня 1956 р. Ціна 20 коп.

З ВЕЛИКИМ ентузіазмом відгукнулись студенти університету на заклик ЦК ВЛКСМ поїхати на цілинні землі і допомогти зібрати багатий урожай. 250 студентів наполегливо працювали в шести бригадах радгоспу «Західний» Рузайвського району, Кокчетавської області в Казахстані.

ВЕЛИКУ допомогу подали університетські студенти колгоспникам Харківської і Херсонської областей. Всього влітку на колгоспних полях трудилось біля 1200 студентів університету. Трудівники села з вдячністю згадують своїх нових друзів, які в гарячу пору колгоспного літа вклали і свій труд в боротьбу за урожай.

3380 ЧОЛОВІКОДНІВ виробили студенти на будівництві нової споруди університету. Тонни будівельного сміття були викинуті з поверхів руками майбутніх господарів палацу науки. Студенти рили траншею для теплотраси, відвантажували будівельні матеріали, допомагали мулярам і такелажникам. Всього за літо на будівництві працювало коло 500 студентів.

Новий порядок призначення стипендій студентам

Як повідомили кореспондента ТАРС у Міністерстві вищої освіти СРСР, прийнято рішення про новий порядок призначення стипендій студентам вузів і середніх спеціальних навчальних закладів.

Раніше стипендії призначалися виключно за результатами екзаменаційних сесій. Їх одержували студенти, які склали екзамен на «добре» і «відмінно». За новим положенням вирішальне значення також має успішність. Разом з тим враховуватиметься і матеріальне становище юнаків і дівчат. В окремих випадках право на стипендію дістануть студенти, які потребують державної допомоги, хоч у них будуть задовільні оцінки.

У кожному окремому випадку питання призначення стипендій розв'язуватиме директор учбового закладу з широкою участю громадських організацій.

Директорам вузів і технікумів надано також право позбавляти стипендії студентів, що порушують дисципліну.

Нове положення поширюється також на студентів заочних і вечірніх відділів та факультетів, які одержують стипендію під час виконання і захисту дипломних проектів або складання державних екзаменів.

Призначення стипендії по-новому провадитиметься студентам перших курсів з 1-го вересня 1956 року, а для студентів усіх інших курсів з другого семестру.

(ТАРС).

В добру путь, товариші і друзі!

Ось знову прийшли ми в наш університет, зміцнілі, збагачені новими враженнями, готові знову штурмувати вершини науки. Неначе ті ж, що й в минулому навчальному році, аудиторії зустрічають нас, і давно знайомі викладачі піднімаються на кафедри... А в той же час, скільки нового з'явилося навколо нас!

Подивіться в лабораторії і учбові кабінети, і ви побачите найдосконаліше обладнання, одержане зовсім недавно, нові книги і учбові посібники, придбані за літо. 542000 карбованців витрачено за останній час на зміцнення учбової бази університету. Для порівняння скажемо, що це майже на 12% більше, ніж в минулому році на цей же час.

А головне, що змінилось, це, звичайно, люди. Подорослішали і зміцніли студенти, суворішими, вимогливішими до себе і до своїх вихованців стали викладачі. І нічого дивного в цьому немає.

Рішення XX з'їзду КПРС вимагають від вищої школи з кожним роком покращувати підготовку спеціалістів для народного господарства і культури, готувати в стінах вузів висококваліфікованих спеціалістів, готових перебороти будь-які перешкоди на шляху.

Які ж найважливіші завдання стоять перед нами в зв'язку з цими високими вимогами?

Перш за все наше завдання полягає в тому, щоб безупинно підвищувати і вдосконалювати учбово-виховну роботу. Згадаємо, що результати минулого учбового року залишають бажати набагато кращого. Весняна екзаменаційна сесія поряд з певними успіхами принесла і 174 незадовільних оцінки. Цифра значна, що й говорити. Вона примушує нас ретельно проаналізувати свою діяльність, знайти і усунути серйозні недоліки у викладанні, в організації практики, в самостійній роботі студентів. Хай же не буде серед нас ледарів і халтурників, хай суворому громадському засудженню піддається той з студентів, хто нехтує своїми обов'язками, намагається взяти фортецю науки «з нальоту», за 2—3 ночі перед екзаменами.

Друге наше завдання полягає в тому, щоб далеко вперед просунути наукову роботу в університеті, максимально наблизити її до запитів практики, до інтересів виробництва. Хай наукові відкриття, зроблені в нашому вузі, обчислюються значною цифрою, і щоб не в архівах, а в цехах заводів, на колгоспних полях, на будівництві, в школах використовувались праці вчених університету.

Зрештою є ще одне завдання, про яке ми говоримо з року в рік багато, але, на жаль, часто безрезультатно. Мова йде про комсомольську роботу, про методи виховання молоді, які вимагають корінного перегляду і з боку форми і з боку змісту. Геть нудні збори і багатогодинні засідання, які не приносять користі! Треба раз і назавжди покінути з формалізмом в комсомольській роботі, зробити так, щоб комсомольці стали душою колективу, щоб не було серед них таких, які не являють собою прикладу, зразку в навчанні, у відпочинку і в праці. Треба посилити виховну роботу серед комсомольців, всіляко боротися проти проявів аморальної поведінки окремих студентів.

Силою, що покликана очолити зусилля багатотисячного колективу університету на вирішення всіх цих завдань, є партійна організація університету, комуністи. Голос членів великої партії Леніна авторитетно звучатиме і в студентському колі і серед вчених, викладачів. Своїми ділами комуністи покликані вести за собою всіх.

Хай же новий учбовий рік, що починається сьогодні, стане роком великих успіхів і перемог. В добру путь, товариші і друзі!

Зустріч з новими друзями

В комітеті комсомолу університету почувся телефонний дзвінок.

— Я китайська студентка з гірничого інституту. Ви знаєте, що о 13 годині 35 хвилин прибувають товариші з Китаю?..

Ми посміхнулись. «Так, звичайно, знаємо, що до нас в університет прибуває велика група китайських студентів, ми чекаємо їх».

І ось ми на пероні, чекаємо поїзд з Москви. Зустрічати нових друзів прийшли проректор по адміністративно-господарській частині Г. Л. Якубович, члени комітету комсомолу, група студентів радіофізичного та інших факультетів університету. Закінчуються останні приготування. В усіх радісні обличчя, збуджені чеканням зустрічі.

Поїзд стигує хід. Ми ще здалеку намагаємось роздивитись обличчя наших майбутніх товаришів по навчанню. Скоріше, скоріше! Нарешті, з вагонів виходять перші китайські товариші. Серед них — одна дівчина. Лунають вітання на двох мовах — російській і китайській, — перші дружні посмішки, потиски рук. Наші студенти вручають гостям квіти, допомагають нести речі. Біля вокзалу вже чекає автобус, в якому товариші з Китаю направляться в гуртожиток нового корпусу університету.

Вже тут, в автобусі, налаго-

дуються знайомства, йде жвава розмова.

По дорозі китайські товариші розповіли нам, що вони вчилися в різних областях Китаю, а потім, закінчивши середню школу (в Китаї строк навчання в середній школі 12 років) і пройшовши курс початкового навчання російської мови в Пекіні, приїхали в Радянський Союз продовжувати освіту. Всі вони зачислені на перший курс фізико-математичного факультету нашого університету.

— Спочатку, звичайно, — говорять китайські товариші, — нам буде важко, але нам дуже хочеться в радянському вузі вчитися тільки успішно. Ми сподіваємось, що нам допоможуть наші нові товариші.

— Звичайно, допоможемо, допоможемо! — завіряють їх студенти.

Автобус проїжджає через місто, яке наші гості бачать вперше. Наші студенти і китайські студенти, що вже вчаться в Харкові, — раз на правах екскурсоводів. А як же? Таке велике місто — треба ж хоч в основному ознайомити з ним китайських друзів. Тут і там в автобусі звучать голоси:

— ...Ідемо Сумською вулицею. Це центральна і одна з кращих вулиць Харкова.

— А це кінотеатр перший Ком-

сомольський — радимо відвідувати його частіше.

— Гляньте, зліва пам'ятник Шевченку.

— Хто такий Тарас Шевченко? — запитують новоприбулі.

— Це український Пушкін. Автобус йде швидко, неможливо зразу розповісти про великого Кобзаря, і тому студенти для оперативності вибрали таке визначення.

Повз автобус пропливає високий силует нового корпусу університету, який китайські студенти побачили ще здалеку. Наші студенти встигли розповісти вже їм, якою прекрасною будовою був він до війни і, як він поступово піднімається з руїн, піднімається у всій своїй величч. Китайські студенти передають ці слова тим своїм товаришам, які ще не зовсім добре володіють російською мовою.

Нарешті, автобус зупиняється біля гуртожитку. Ми разом з новоселами оглядаємо просторі і світлі кімнати. Покидати нових товаришів не хочеться, але ми розуміємо, що їм треба відпочити.

— Будьте, як дома, — говоримо ми на прощання.

— Від всіх нас велике спасибі за теплу, хорошу зустріч, — відповідає нам товариш Сун Чжей-Цзінь.

В. МАТЕЙЧЕНКО (наш кор.).

В університеті Цього літа...

Юних мрій розхвилюване море, Кроки, кроки і гомін пісень. Ми йдемо в голубинь аудиторій, Вересневий вітаючи день.

Знов книжки у півколі читаєм, В щирій дружбі з'єднавши чуття, А за вікнами дзвонять трамваї І машини нестримно летять.

Ой, ви ранки студентські крилаті, Що вам радість Вітчизна дає. Розкриваю зшиток непочатий, Ніби серце живуче своє.

І вже чую, світаючи, в силі, До конспекта схилювшись в цю мить, Як могутньо розправивши крила, Коридорами юність шумить.

М. КРАВЕЦЬ.

100 СЬОГОДНІШНІХ першкурсників - медалістів самовіддано трудились на будівництві нового університету і виробили коло 1400 чоловікоднів. Сьогодні вони з гордістю можуть сказати, що внесли і свій вклад в хороші діла студентів Харківського університету.

ХОРОШИЙ відгук Ольховатського райкому комсомолу одержала університетська агіткультбригада в складі 12 студентів. Студенти дали в колгоспних клубах і прямо в полі для трудівників соціалістичних ланів 8 концертів. Особливо подобались колгоспникам виступи Коновалова, Новікової, Бойка, Аграновича, Шокурової, Померанцевої, Фрадкової та інших.

ЗАКІНЧИЛОСЬ піонерське літо — період роботи піонерських таборів. І тут наші студенти непогано потрудилися. Коло 50 з них працювали в таборах піонерватажками, вихователями, масовиками та фізкерівниками.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Новий порядок призначення стипендій студентам.

Цього літа...

Зустріч з новими друзями.

Перегортаючи підшивку газети...

Пошта комітету комсомолу.

Напередодні звітно-виборчих комсомольських зборів.

Велике протистояння Марса.

СТОРИНКА ПЕРШОКУРСНИКА

Анатолій ДРОБ'ЯЗКО.

ПЕРШОКУРСНИКОВІ

ПЕРШОКУРСНИКУ! СЬОГОДНІ У ТЕБЕ РАДІСНИЙ ДЕНЬ. ТВОЮ РАДІСТЬ ПОДІЛЯЄ КОЖЕН—ВІД СТУДЕНТА ДО ВИКЛАДАЧА,—АДЖЕ І В ЙОГО ПАМ'ЯТІ НАЗАВЖДИ ЗБЕРІГСА САМЕ ТОЙ ЧАС, КОЛИ ВІН ВПЕРШЕ ПЕРЕСТУПИВ ПОРІГ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ АУДИТОРИЇ.

ВЕЛИКІ МОЖЛИВОСТІ ВІДКРИВАЄ ПЕРЕД ТОБОЮ УНІВЕРСИТЕТ. ТИ ОВОЛОДИШ НАУКАМИ, СТАНЕШ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИМ СПЕЦІАЛІСТОМ З ОБРАНОЮ ТОБЮ ГАЛУЗІ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧИ КУЛЬТУРИ. ТИ ЗМОЖЕШ ЗРОБИТИ ПЕРШІ КРОКИ В САМОСТІЙНІ НАУКОВІ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕБЕ ЧЕКАЮТЬ РІЗНОМАНІТНІ СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ ГУРТКИ І ЗАХОПЛЮЮЧА РОБОТА В НИХ. БУДЬ АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ В УНІВЕРСИТЕТІ, УЧАСНИКОМ ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ, СПОРТИВНИХ СЕКЦІЙ!

ДЕ Б НЕ ПРАЦЮВАВ ТИ—В ШКОЛІ ЧИ НА ПІДПРИЄМСТВІ, В ЛАБОРАТОРІЇ ЧИ В ІНСТИТУТІ—ВСЮДИ ПОТРІБНІ СПЕЦІАЛІСТИ ТІЛЬКИ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ І РІЗНОСТОРОННЬОГО РОЗВИТКУ.

В УНІВЕРСИТЕТІ ДЛЯ ЦЬОГО СТВОРЕНІ ВСІ МОЖЛИВОСТІ. ВІД ТЕБЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВИКОРИСТАТИ ІХ ЯКНАЙПОВНІШЕ, ДОСЯГТИ СВОЄЇ ЗАПОВІТНОЇ МРІЇ.

Цього літа...

В ОДНОМУ з останніх номерів нашої газети повідомлялось, що збірна команда університету в складі студентів В. Мариніна, В. Кремені, Ю. Шатських, В. Доценка, Ю. Гуляєва, І. Аксьонова, С. Солодовченка, І. Гончарова, В. Карпенка, І. Андреева, Б. Надикто та В. Сергеева стала чемпіоном міста в марші-кидку і що ця команда прийме участь у всесоюзних змаганнях. На цих змаганнях у Москві команда нашого університету добилась визначного успіху — вона зайняла перше місце в марші-кидку і стала чемпіоном Радянського Союзу з цього виду спорту.

ДОБРЕ виступали влітку і університетські туристи. Збірна команда нашого вузу стала чемпіоном зльоту туристів Української республіканської Ради ДСТ «Буревісник».

На комсомольських зборах, комсомольсько-молодіжних годинах, в стінних газетах багато говорять про необхідність працювати уперто й наполегливо, вивчати матеріал глибоко й систематично. Заклики любити свою професію, оволодіти нею як можна повніше, вивчати науки творчо чують студенти, починаючи з першого курсу. І, що гаїти гріх, багато з них до таких закликів не прислухається.

Шкільна звичка вчити «від цього до цього», приготував урок і добре — дуже живуча, особливо серед студентів перших курсів. А потім втрачений для занять час уже не повернеш.

Ось чому і вирішили ми розповісти першокурсникам про яскравий приклад праці творчої, самовідданої, про прагнення багато знати і знання свої віддати народу.

Якось, перелистувачи старі підшивки газет, ми зустріли невелику заміточку в «Сталінських кадрах» за 1940 рік. В ній завідувач кафедри геометрії академік Д. М. Синцов пропонував висунути студента 3-го курсу математичного відділу фізико-математичного факультету Оле-

В ДОБУР Ж ПУТЬ, ДОРОГИЙ ТОВАРИШУ!

Чи може студент за 2 роки навчитись перекладати літературу з спеціальності?

Багаторічний досвід дозволяє мені відповісти «так». Звичайно, при одній умові—працювати з першого дня навчання регулярно, систематично. З практичною метою, щоб робити правильний переклад (а не для того, щоб «строчити правилами»), треба вчити граматику. Ясно, величезне значення має регулярне відвідування лекцій, практичних занять, часті тренування.

На протязі перших 3-х семестрів в університеті вивчається граматики мови. В 4-ім же — старанний, добросовісний студент може вільно перекладати при допомозі словника будь-який спеціальний текст.

Для прикладу можна зіслатися на досвід студентів історичного факультету. На кінець 2-го курсу сьогоднішні третьокурсники-історики зробили серйозний крок вперед у вивченні французької мови. З 12 чоловік групи — 6 перекла-

Коли у широких, гучних коридорах Лунає у вересні перший дзвінок, Наповнює душу знайома бадьорість, І я мимоволі вирівнюю крок.

І я підіймаюся струнко по сходах, Затримавшись лиш в вестибюлі на мить, Де натовп засмаглого влітку народу Студентським життям повнокровним шумить.

І я, як і інші, пригадую осінь, У серці моему донині живу, Коли мені вперше в житті довелось Вступити до широких дверей КДУ.

І я пам'ятаю, як широко й несміло Вітає я студентів, вклоняючись їм,

Як в дівчини поряд лице загорілось, Коли її погляд зустрівся з моїм.

Як вперше в житті у читальному залі Я Леніна том обережно відкрив, Як друзям своїм в поетичнім запалі Я вірші читав, про любов говорив.

Пригадую зустрічі, збори гарячі, І ті наддніпрянські, п'яні вечори, В які міцно зв'язує руки юначі І руки дівочі кохання порив.

Пригадую... Й туги немає по тому, Що вже не повернеш студентські літа, Бо бачу, як молодь, нова та знайома На першому курсі мужає й зроста.
«За радянські кадри» м. Київ.

Мрії збулись

В цьому році я вступив на 1-й курс історичного факультету. Історією я цікавився ще в школі і тому був членом шкільного історичного гуртка, читав багато історичної літератури. Вступити в університет на історичний факультет було моєю мрією.

Закінчивши школу, я на протязі року працював в Харківській обласній друкарні лінотипістом. Працюючи, я в той же час наполегливо вчився і, успішно здавши екзамен в цьому році, був зачислений на історичний факультет. Моя мрія збулася.

З усіх розділів історії мені найбільш подобається, притягає увагу історія середніх віків. Я з задоволенням буду приймати участь в студентському науковому гуртку по вивченню саме цього розділу історії.

В. ЛІСОВИЦЬКИЙ, студент 1-го курсу історичного факультету.

27 серпня я побачила своє прізвище в списках абітурієнтів, зарахованих на математичне відділення фізико-математичного факультету університету. Значить, з цього року я зможу займатися математикою під керівництвом досвідчених спеціалістів!

Математикою я почала цікавитися давно: читала спеціальну літературу, з 9-го класу відвідувала математичний гурток при університеті, який вели студент 3-го курсу фізмату Ю. Палант та студент 4-го курсу В. Гурарій, приймала участь в олімпіаді школярів. На математичний відділ твердо вирішила вступити ще в 7-му класі.

Тепер вступні екзаменали залишилися позаду. Я — студентка університету. Тепер всі сили прикладу, щоб набирати знань для моєї майбутньої роботи, буду приймати участь також в громадському житті.

Н. ГАЛКІНА, студентка 1-го курсу фізико-математичного факультету.

Перегортаючи підшивку газети...

ксія Погорелова на Сталінську стипендію.

«Успішно опановуючи всі предмети, студент 3-го курсу математичного відділу тов. Погорелов, — писалось там, — не обмежується лише програмним матеріалом курсів, що вивчаються, а і поглиблює його додатковим читанням і заняттями. З цією метою протягом лише одного року, будучи студентом першого курсу, він самостійно вивчив дві мови — німецьку й французьку — настільки, що почав користуватися при навчанні і іноземною літературою.

Як учасник гуртків по аналізу і геометрії, він щороку робить по кілька доповідей, які відзначаються оригінальністю і продуманістю викладу.

...Уваги заслуговує, — читаємо далі, — явно виражена схильність тов. Погорелова до самостійних наукових досліджень... Вже на першому курсі він по-новому, оригінально доводить відомі теореми проходжуваного курсу, просто і вправно вирішує задачі.

Працьовитість і наполегливість в роботі разом з властивою тов. Погорелову скромністю, служать запорукою його подальшого успіш-

ного зростання».

Надії професора на студента повністю виправдалися. Не тільки на фізико-математичному, але й на інших факультетах університету знають і поважають молодого професора, члена-кореспондента АН УРСР, лауреата Сталінської премії О. В. Погорелова. Його ім'я називають серед імен кращих вихованців нашого вузу, ним по праву гордяться університет. Книжки, написані О. В. Погореловим, читають і вивчають студенти і викладачі багатьох вузів нашої країни.

Звичайно, не всі можуть і повинні стати вченими. І не з метою запалити вас прагненням стати професорами привели ми цю стару замітку. Але куди б не направила вас Батьківщина після закінчення університету, скрізь у вас вимагатимуть перш за все знання, міцні, глибокі. А знання даються в праці.

Кожен з вас, першокурсник, сьогодні безмірно щасливий — мрія збулась! Хай же це щастя здійсненої мрії живе у ваших серцях і надихає на нові мрії і дерзання. Хай кожний день приносить радість знань, радість оволодіння любимою, на все життя обраною справою.

Л. ДОРОШЕНКО.

У студентському гуртожитку

В новому величному будинку нашого університету, що споруджується на площі ім. Дзержинського, вже став до ладу студентський гуртожиток. В багатопверховому, прекрасному приміщенні — світлі, просторі кімнати, в яких мешкають студенти фізико-математичного факультету. Для їх навчання і відпочинку тут створені всі умови.

Але не лише тут живуть студенти університету. Їм належать інші гуртожитки: на проспекті ім. Леніна, на вулиці Артема, на Студентській. В кожному з них з раннього ранку до пізнього вечора ключем б'є напружене, невтомне студентське життя.

Ось невеликий, на перший погляд навіть непомітний будинок студентського гуртожитку філологів по Студентській вулиці. Але зайдіть в нього, і ви переконаєтесь як затишно тут, як добре живеться в ньому студентам. Адже недаремно цей гуртожиток вже другий рік тримає першість в університеті по організації хорошого відпочинку студентів, по зразковості санітарного стану. Свідченням цього є перехідний прапор профкому університету, який зберігається тут.

В студентському гуртожитку філологів панує робоча обстановка. В спеціальній кімнаті-читальні завжди можна побачити схилені над книжками голови — це студенти готуються до лекцій, до семінарських і практичних занять. Ось, наприклад, студент третього курсу В. Калашник читає твір з зарубіжної літератури, першокурсник Г. Піддубна готується до семінару з мовознавства, а випускник В. Горбунов закінчує дипломну роботу.

А зайдіть-но в студентські кімнати. Тут чисто, затишно. Акуратно заправлені ліжка, на стінах картини, портрети. Кожен студент дбає про чистоту, про зразковий порядок. Адже це турбота не тільки про себе, а й перш за все про товариша.

Вміють студенти-філологи працювати. Переважна більшість з них вчиться тільки на «відмінно» і «добре». Але вміють і любити вони весело відпочити. Гуртожиток на Студентській вулиці — дружній, життєрадісний колектив. Майже всі його мешканці — як одна сім'я.

В пошані у студентів пісня. Своїми силами студенти влаштовують вечори відпочинку, де можна і співати, і потанцювати. В гуртожитку встановлений телевізор. Вечорами біля нього збираються студенти, щоб подивитися цікаву телепередачу, чи новий кінофільм.

До послуг студентів також гуртожитківський радіовузол. Він транслює виступи учасників художньої самодіяльності. Перед мікрофоном читають свої твори студентські поети-початківці. В цьому році в гуртожитку була проведена декада студентського мистецтва. Найкращі виступи організували дівчата з кімнати № 8.

В гуртожитку також зроблено все необхідне для обслуговування побутових потреб студентства. Недавно мешканці гуртожитку по вулиці Студентській попрощалися з своїми товаришами, що закінчили університет. Але в студентську сім'ю вливаються нові товариші. З радістю зустрінемо ми їх в нашому студентському гуртожитку.

Л. ОСТРОУШКО, студент.

Пошта комітету комсомолу

Здавалось би, в ці два літні місяці — липень і серпень — студентське життя зовсім завмирає в університеті. Зовні — дійсно так. Адже не чути гаму в аудиторіях, мало відвідувачів у бібліотеках, притихли гуртожитки.

А насправді і в час літніх канікул університет живе своїм напруженим життям. Зайдіть, наприклад, в комітет комсомолу. Тут завжди знайдете когось з комсомольського активу, часто заходять студенти. В кожного є якась справа або й просто хочеться зайти, дізнатися про новини, про товаришів.

Особливо цікаво дізнатися, що нового в рідному вузі, коли ти десь далеко від нього, в степах Казахстану, де йде боротьба за врожай, чи в тайговій геологічній партії, в туристському поході, чи на полях Херсонщини. Та й про своїх товаришів, про себе хочеться написати. І тоді ти надсилаєш листа в комітет комсомолу...

ПІШУТЬ ЦІЛНИККИ

«Поїздка наша в районі освоєння цілинних земель пройшла добре, вдало завершилася. Правда, раптово на дорозі відсталось шість наших товаришів, і нам довелося похвилюватися. Але незабаром вони нас догнали.

Вранці 16 липня ми під'їхали до міста Кокчетав, де нас вже чекали представники радгоспів з автомашинами. Перше, про що ми дізналися, було те, що нас направляють в радгосп «Західний» і що радгосп розташований на річці Ішим. Радість безмежна. 200 кілометрів від Кокчетаву до «Західного» їдемо на машинах. Години о 8-ій вечора прибули на головну садибу (центр радгоспу).

СЬОГОДНІ НА БУДІВНИЦТВІ

Велика і важлива справа

На будівництві університету кипить робота. Кожний день приносить щось нове, наближає завершення будівництва, коли, нарешті, в світлі аудиторії, за останнім словом науки і техніки обладнані лабораторії прийдуть їх господарі — студенти нашого вузу.

Але будівники потребують допомоги, і не від випадку до випадку, а повсякденної, ділової. Хто ж, як не студенти університету, повинні подати її?

Наші студенти, кращі з них, вже на ділі показали, як багато можуть зробити умілі і сильні руки разом з любов'ю до праці, бажанням прийняти участь в спорудженні нової будови.

З вдячністю згадують на будівництві студентів-істориків з бригади Лозового, які за 15 днів вийняли з цокольного поверху 3-го корпусу 250 кубометрів ґрунту. Комсомольська організація університету пишається студентами фізико-математичного факультету з бригади Кононенка, які працювали на очистці завалів в 14-му кор-

Зразу ж після мітингу нас розподілили по бригадах, і незабаром наші хлопці вже роз'їжджались з центральної садиби.

В бригадах нас прийняли добре, добре влаштували. А через день ми вже приступили до роботи. В кожній бригаді багатий машинний парк, так що бажання багатьох хлопців працювати на машинах здійснюється.

Жива тут почнуться ще не скоро, десь з 10-го серпня. Поки що ми займаємося різними роботами — приймаємо участь в ремонті комбайнів, пропонуємо культури, будемо кухню.

Настрій у наших хлопців багаторий. Живемо дружно. Всіма керує велике бажання пошвидше почати основну роботу — мету нашої поїздки.

Пишіть про новини в університеті, пишіть обов'язково. З привітом В. Незнамов».

ВІСТІ З ДАЛЕКИХ ЕКСПЕДИЦІЙ

Літо для геологів — гаряча пора. В цей час вони набувають практичних знань, готують матеріали для курсових і дипломних робіт. «Живу на березі річки Урала, — пише в комітет комсомолу п'ятикурсник А. Печерський. — Працюю техніком-колектором геологічної партії. Збираю матеріал для дипломної роботи».

Узнавши адресу свого товариша Галини Ключової, члени комітету вирішили написати їй листа. «Дуже радію вашому листу, — відповідала Галя. — Яюсь зразу повіяло чимось рідним, знайомим, тим, чого невістачає тут. Пишу біля вогнища, можливо, вийде ко-со і криво — не осудіть, столів у нас немає».

пущі, дівчатами з бригади Юшанової, які подали серйозну допомогу будівникам в корпусі № 13.

3380 чоловікоднів відробили комсомольці на будівництві. А це немала цифра! Так, допомога, яку подали студенти будівникам, була серйозною, значною. Добре було б продовжити хорошу справу зразу ж з початком нового навчального року, подавати таку допомогу щоденно.

Профспілкової і комсомольської організаціям університету треба було б подумати про цікаві форми політико-виховної і культурно-масової роботи серед будівників. Добре було б, якщо будівників не забувала і університетська художня самодіяльність.

Як дорогих гостей на будівельних ділянках, в бригадах, в робітничих гуртожитках зустрінуть студентів університету. Їх допомога в будівництві нового корпусу — справа велика і важлива.

А. ЗІСКІНД,
начальник відділу
капітального будівництва.

Молодці комсомольці!

Ай да ребята, ай да комсомольцы,
Браво, браво, молодцы!
(3 комсомольської пісні).

На будівництві нового корпусу університету поруч з десятками студентів різних факультетів трудилась, допомагаючи будівникам прискорити роботу по здачі в експлуатацію пускових корпусів, студент 2-го курсу 20-ї групи фізико-математичного факультету Володимир Мелешков та студент 1-го курсу цюгоричного набору медаліст Василь Лещенко. Їм була доручена серйозна робота — довелося стати такажниками на строповці великогазових механізмів. Завдання було відповідальне, складне, адже хлопці ніколи раніше не працювали на такій роботі. Та комсомольці сміливо взялись до діла.

Робота строповщика вимагає кмітливості, великого уміння, ува-

ги і обережності. Якщо до того додати, що окремі механізми важать більше п'яти тонн, а невдало затропований механізм може зриватися з великої висоти, то ясно, що це збільшує відповідальність строповщика.

Комсомольці Мелешков і Лещенко з перших же днів роботи не відставали від такажників-професіоналів. Вони працювали на відвантаженні імпортих ліфтів. Навіть досвідчені робітники диву давались, як, швидко засвоївши нову професію, маленький на зріст худенький Василь Лещенко уміло, ніби без напруження крутив підвищений до стріли крана величезний ящик.

Хочеться подякувати студентам-комсомольцям Мелешкову і Лещенку за відмінну роботу на будівництві, побажати їм великих успіхів у навчанні.

А. ГОРВІЦ, інженер.

Ан. ЖИТНИЦКИЙ.

Осенняя песня

Скоро с веток гибких будет
Листьев окислившаяся медь.
Сколько песен спето про
Сколько нам еще осталось
Листья сядут птицами на
Окунутся в синий водоем.
Хорошо осенним тихим
вечером

Вместе с песней
побродит втроем.
Дождь пройдет шагами еле
Слышными,
Скручивая водяную нить,
Трое нас, но все же нету
лишнего...
Разве песня может лишней
быть?

Тропинка

Ветки сомкнуты над хатой.
Все привыкнув замечать,
Месяц круглый и чубатый
Улыбнулся невзначай.

Черноземом и суглинком,
Для него пустяк верста.
Поперек реки тропинку
К хате месяц протоптал.

Чтобы мог любой прохожий
Слушать, как журчит струя...
Подождите, а быть может
Протоптал тропинку я?

А тропинка та уводит
В неизвестные края,
И в конце-концов
выходит —
Протоптал тропинку я.

***

Волна зеленая устало
Горсть гальки подняла со
И показала страшным
Совсем невзрачная волна.
А люди плавали.
Чернела моря глубина.
И люди думали: поднимет
Сейчас на гребень их волна.

Волна на берег вышла
с плеском...
Какой тут вал? Иная
Вот так и нам порою резко
Свой взгляд приходится
Иной глядишь —
Огонь во взоре
И в голосе звучит металл,
Но он лишь только всплеск
на море,
А вовсе на девятый вал.

Напередодні звітно-виборчих зборів в комсомольських групах

З початком навчального року комсомольська організація університету вступає у відповідальний період свого життя — проведення звітно-виборчої кампанії.

Першими будуть підводити підсумки комсомольської групи — основні осередки комсомольсько-молодіжних колективів. Комсомольські групи виховують у студентів свідоме ставлення до науки, наполегливість і впертість в оволодінні знаннями, любов до їх майбутньої професії, виховують високі моральні якості.

Ось чому на звітно-виборчих зборах, які пройдуть в перші дні нового навчального року, перш за все треба поговорити, як впливали комсомольські діла на юнаків і дівчат, як допомагали вони укладатися їх характерам, світогляду, моральному обличчю.

Хороших прикладів багато в житті комсомольських груп нашого університету. Група першого курсу російського відділення підготувала і провела цікаві комсомольські збори на тему «В людині все повинно бути прекрасним...». Добре підготовлені збори фактично стали великою задушевною розмовою друзів, яка допомогла кожному з студентів глибше зрозуміти і відчути свій обов'язок перед країною, по-новому подивитись

на своє ставлення до навчання, до колективу, до товаришів, задуматися про свою майбутню почесну і благородну спеціальність.

Але є у нас і такі групи, де кропітка виховна робота з молоддю підміняється шумихою, роботою заради звіту. В чому, скажемо для прикладу, зміст комсомольських зборів, засідань, активів на перших курсах історичного, геологічного та деяких інших факультетів, якщо вони не допомогли студентам-першокурсникам добре підготуватися до зимової сесії?

Велика і багатогранна робота в групі багато в чому залежить від вдало обраного групора. В більшості груп університету комсоморами обрані якраз кращі студенти, що активно приймають участь в громадському житті, користуються авторитетом серед товаришів. Вони серйозно ставляться до своїх обов'язків, люблять свою групу і не шкодують ні сил ні часу для успішної роботи всієї групи. Саме такими комсомольськими організаторами показали себе Г. Ладур (5-й курс українського відділення філологічного факультету), Г. Шаповалова (3-й курс хімічного факультету), І. Обломей (4-й курс історичного факультету) та інші.

Однак далеко не всі групорги, обрані на минулих

зборах, змогли виправдати довір'я комсомольців. А деякі з них просто були недостойними цього почесного доручення. Так, комсорг 1-го курсу філологічного факультету Ю. Канищев був звільнений від обов'язків комсорга за аморальну поведінку. Перевибори серед навчального року були проведені і на 11-му курсі хімічного факультету. Ці факти говорять самі за себе.

Комітету комсомолу університету, факультетським і курсовим комсомольським бюро необхідно звернути найсерйознішу увагу на проведення виборчої кампанії серед студентів перших курсів. Це особливо важливо тому, що першокурсники на початку навчального року ще погано знають один одного і їм треба подати тут велику допомогу.

Для успішного проведення звітів і виборів у групах комсомольський актив університету повинен потурбуватися, щоб звітно-виборчі збори пройшли на високому рівні, по-діловому, в обстановці широко розгорнутої критики і самокритики, при суворому дотриманні принципів внутрішнього демократичного життя.

Н. КОРЖ,
секретар комітету
ЛКСМУ університету.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
Стор. 3. 1 вересня 1956 р.

Пошта комітету комсомолу

природничо-науковий факультет з спеціальностями: математика, фізика, хімія, фармакологія, біологія, геологія і географія; медичний і теологічний факультети. Будь ласка, пишіть студентам наших факультетів чи окремих спеціальностей.

В цьому році ми святкуємо 500-річчя існування нашого університету, яке буде святом не тільки нашого вузу, але й всієї Німецької демократичної республіки. В святкуванні приймуть участь не тільки наші вчені і студенти, але й населення всієї нашої країни, особливо нашого міста. Програма ювілею дуже змістовна. Ми чекаємо представників з університетів багатьох країн. Будуть читатися доповіді, передбачається великий обмін науковими думками.

У великій святковій демонстрації буде відображена історія університету в зв'язку з історією міста. Крім того, всі факультети готують власні програми, але про це вам напишуть їх студенти. Під час ювілею відбудеться мітинг молоді з країн, розташованих навколо Балтійського моря.

Закінчення.

Початок див. на 3-й стор.

Вузівська група нашого університету запрошує 2 або 3-х студентів Харківського університету, які б приїхали в Грейфсвальд для святкування ювілею. Будь ласка, приїжджайте, ми будемо раді вітати вас в нашому місті.

Ви питали про наші бібліотеки. Вони володіють великим фондом книг з усіх галузей науки. Бібліотека університету бере також книги і в інших університетах НДР і інших країн. Про роботу і життя наших студентів можна писати багато, але ми сподіваємося, що скоро студенти окремих спеціальностей будуть писати про все, чим вони цікавляться.

Вузівська група університету імені Ернста Моріца Арндта.

***

Сьогодні ці листи — вже тільки документи. Багато з тих, хто писав в комітет комсомолу, сьогодні сидять поруч в аудиторії. Але листи ці залишаються свідченням великої дружби між комсомольцями, студентської дружби, свідченням великої любові до рідного університету, свідченням міцніючих міжнародних зв'язків колективу нашого вузу.

Г. МАТВІЙЧУК.

Щороку кафедри університету організовують наукові експедиції. Влітку 1956 року проведено 12 експедицій в різні райони наукових досліджень: із них п'ять експедицій біологічного факультету, чотири — геологічного, одну — географічного і дві — історичного.

Сьома комплексна експедиція кафедр зоології хребетних, ентомології і систематики вищих рослин цього року була проведена в Криму. Завдання її — вивчити основні закономірності формування фауни і флори культурного ландшафту країни. Кафедри ставили своїм завданням дослідити формування фауни і флори на великій території, яка охоплює лівобережжя і правобережжя України, Крим, Заволжжя та інші геологічні райони. Експедиція відбулася в травні—червні 1956 року під керівництвом професора І. Б. Волчанецького.

У районі Донецької гідробіологічної станції на чолі з кандидатом біологічних наук доцентом В. Г. Шахбазовим працює експедиція кафедри дарвінізму і генетики. Завдання її — провести експериментальні роботи над вивченням акліматизації і гібридизації дубового та тутового шовкопрядів. Експедиція триває уже третій місяць.

Кафедра нижчих рослин біологічного факультету спорядила експедицію в район басейну ріки Оскол. Вона досліджувала цю ріку на протязі 360 км. Обслідування проведено в зв'язку з спорудженням Червонооскольського водоймища. Роботами керував проф. Л. А. Шкорбатов.

Кафедра зоології безхребетних щороку проводить експедиційні ро-

Наукові експедиції 1956 року

боти в районі Північного Дінця. Вона вивчає паразитофауну риб. Відомо, що паразити риб переносять і поширюють різні хвороби. Тому цікаво вивчити умови поширення хвороб і зробити відповідні рекомендації для боротьби з ними.

Експедиція кафедр мінералогії і петрографії на чолі з проф. М. В. Логвиненком цього року вивчала таврійську формацію Криму. Торік були проведені експедиційні роботи в цьому ж районі — в основному були визначені межі поширення таврійської формації, а з цього року почалося детальне вивчення окремих її районів. Як повідомив проф. М. В. Логвиненко, таврійська формація досі ще мало досліджена, хоч перші згадки про неї в літературі знаходимо уже в 1901 році. Склад формації дуже мінливий. Ритміка залягання порід в окремих її частинах раз у раз порушується. Орієнтація різних шарів, що складають формацію, в окремих районах не має певних закономірностей. Тому цікаво провести глибоке вивчення формації і встановити необхідні закономірності.

Експедиція кафедри геології ставила перед собою завдання — вивчити геоморфологію і структуру Дніпровсько-Донецької западини.

Відбулася також експедиція кафедри палеонтології. Її завданням було дослідження стратиграфії і фауни юрських відкладів європейської частини Радянського Союзу. Район експедиції цього року — Харківська, Сумська, Київська, Брянська, Воронежська і Сталінградська області.

На чолі експедиції кафедри гідрогеології стояв доцент Г. М. Захарченко. Своїм завданням експе-

диція ставила вивчення гідрогеологічних умов Дніпровсько-Донецької западини і западини північного Причорномор'я.

Експедиція географічного факультету цього року виїжджала лише в складі кліматологічної групи. Як і в минулі роки, її завдання — далі вивчення мікроклімату найважливіших сільськогосподарських культур зрошуваних і незрошуваних масивів: кукурудзи, картоплі, рису, люцерни, капуста, буряків тощо. Основні роботи експедиції проведено в Кам'янсько-Дніпровській і Брильській дослідних станціях зрошування.

Цього року відбулися дві археологічні експедиції історичного факультету: ольвійська експедиція проф. К. Е. Гриневича і експедиція доцента Б. А. Шрамка до району Північного Дінця...

У районі городища Караван продовжені розкопки археологічних пам'яток про походження місцевих землеробських племен раннього залізного віку. Розкопки минулих років дали багатий матеріал для вивчення історії нашої країни в скіфську добу. Нові матеріали допоможуть уточнити господарську діяльність місцевого населення у далекі часи.

Експедиція професора К. Е. Гриневича вивчала оборонні спорудження стародавнього міста Ольвія.

Всього в експедиціях взяло участь понад 120 викладачів і студентів університету. У вересні починається обробка зібраних матеріалів. Частина стародавніх знахідок археологічних експедицій буде передана Академії наук Української РСР.

П. КОСТЮК.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ БУДІВЕЛЬНИКАМ

Коли ми будемо мати власну спортивну базу?

Наш університет має свої славні спортивні традиції. З його стін виїшли не тільки тисячі висококваліфікованих спеціалістів з усіх галузей народного господарства, але й сотні спортсменів-розрядників, великих ентузіастів і пропагандистів найрізноманітніших видів спорту.

Серед студентів університету спорт набуває все більшої популярності. В секції і спортивні відділення приходять все нові й нові десятки юнаків і дівчат. Одних привертає до себе динамічна, швидка й волюва гра баскетбол, інших — не менш цікавий і захоплюючий волейбол, немало в університеті любителів футболу, ручного м'яча, є бажаючі займатись тенісом, городками.

Але мало мати любителів спорту. Їм ще необхідно надати можливості і умови для систематичного тренування. Нашим спортсменам край потрібна власна спортивна база.

Але й до цього часу спортсмени університету, як правило, повинні займатися на чужих спортивних базах, на чужих майданчиках, в чужих спортивних залах. Оренда спортивних приміщень обходиться, ясно, «в копійчку». Таким чином щороку витрачаються десятки тисяч карбованців.

Університет втрачає ці гроші, а своїх спортивних баз не будує. Хіба можна назвати будівництвом щорічне зволкання строків здачі до ладу спортивного залу в новому корпусі і спортивного ядра при ньому?

Чекали студенти спортзала ще в 1954 році, гарантували їм його в 1955-му, а зараз серпень 1956 року, а на обрії, як і раніше, хмари, через які ледь-ледь проглядають контури наших спортивних новобудов. Що ж стосується спортивного майданчика, то його контури... покищо тільки на папері.

Ми звертаємося до всіх будівельників нового корпусу університету, ми звертаємося до Вас, товариші Зіскінди. Ви обіцяли на день відкриття Спартакіади народів СРСР ввести до ладу спортивний зал і спортивне ядро на території нового корпусу. Скажіть університетським спортсменам, коли можна буде повірити у ці обіцянки.

За дорученням студентів-спортсменів

університету В. РОВЧАН, В. ДОРОШЕНКО, В. ЕРКО, А. СІДЕЛЬНИКОВ, Л. ВЕТРОВА, А. АЛМАКАЄВ та інші.

НОВИНИ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Велике протистояння Марса

му схожий на нашу Землю. На Марсі існує аналогічна до земної зміна пір року, марсіанська доба майже рівна земній. На Марсі є атмосфера, вода, лід і сніг, там віють вітри, з'являються тумани і хмари, випадають опади. Однак між Землею і Марсом є значна різниця. Атмосфера Марса надзвичайно розріджена, води дуже мало, практично відсутній кисень, клімат набагато суворіший, ніж на Землі. Ясно, що людина і тварини не могли б існувати на Марсі, без спеціальних приладів вони неминуче задихнулись би в його розрідженій атмосфері.

Умови на Марсі дуже суворі, однак вони не такі, щоб до них не могли пристосуватися живі організми. Є ряд явищ на Марсі, по яких можна передбачати існування на ньому рослинного життя.

Одне з них полягає в тому, що «моря» Марса (темні утворення на поверхні планети) за період телескопічних спостережень не змінили істотно своєї форми і обрисів. Якщо вважати, що «моря» являють собою просто більш темні місця, то вони за цей час повинні були б засипатись пилом, який піднімається вітрами в жовто-оранжових пустелях Марса, і зовсім зникнути. Вчені-астрономи Тихов і Кучеров вважають, що пил цей приховується листям рослин, які

їх покривають. Зміна кольору в деяких областях «морів» Марса в зв'язку з зміною пір року також свідчить про наявність тут якогось рослинного покриву. Позеленіння їх весною і побуріння восени добре поєднуються з гіпотезою про наявність тут рослинності, яка змінює свій колір подібно до того, як це проходить на Землі. Іншого пояснення висунути не вдалося.

Таким чином, припущення про наявність рослинності в «морях» Марса є цілком допустимим. Що ж стосується передбачення про те, що колись в далекому минулому на Марсі були більш сприятливі умови для життя, то воно також можливе.

Особливо багато суперечок виникло про природу «каналів» Марса. Існувало передбачення, що «канали» — це штучні споруди, створені розумними істотами. Але це припущення не витримує критики. Розгадка природи «каналів» — справа майбутнього.

Для вирішення питань, пов'язаних з вивченням фізичних умов на Марсі, комісія по дослідженню фізичних умов на Місяці і планетах Астрономічної Ради Академії наук СРСР організувала колективні спостереження Марса на ряді обсерваторій.

Обсерваторія нашого університету веде систематичні спостере-

ження за Марсом. Марс фотографується в різних променях спектра при допомозі 270-міліметрового рефлектора. Ведуться систематичні зарисовки його поверхні через різнозафарбовані світлофільтри. Фотографуються спектри Марса при допомозі об'єктивної призми.

Всі ці спостереження мають на меті виявити фізичні особливості поверхні Марса і будову його атмосфери.

В Харкові знаходиться центр по дослідженню планет, який керує комплексними дослідженнями Марса на різних обсерваторіях Радянського Союзу. Експедиція наших вчених в складі директора обсерваторії Барабашова, співробітників Чекирди і Єзерського готується виїхати на Кримську астрофізичну обсерваторію для вивчення спектрів Марса при допомозі потужного в 120 сантиметрів діаметром рефлектора.

В спостереженнях за планетою активну участь приймають студенти університету.

Спостереження за Марсом під час його великого протистояння дасть можливість ближче підійти до вирішення питань про фізичні умови на планеті і про наявність життя на ній.

М. БАРАБАШОВ, академік Академії наук УРСР, голова комісії по дослідженню фізичних умов на планетах.

Нові книги

До 100-річчя з дня народження великого українського письменника, революціонера-демократа

І. Я. Франка книжкові видавництва випустили в світ багато франківської літератури. Ось деякі з нових видань:

Іван ФРАНКО. Поезії. 586 стор. Тираж 6.000 прим. Ціна 1 крб. 20 коп. Держлітвидав України.

Іван ФРАНКО. Драматичні твори. Вступна стаття Н. Падалки. 451 стор. Тираж 5.000 прим. Ціна 12 крб. 90 коп. Держлітвидав України.

Іван ФРАНКО. Оповідання про дітей. 167 стор. Тираж 30.000 прим. Ціна 5 крб. 10 коп. Львівське книжково-журнальне видавництво.

Тарас ФРАНКО. Про батька. Статті, спогади, розповіді і нари-

ся. 228 стор. «Радянський письменник». Тираж 10.000 прим. Ціна 5 крб. 35 коп.

Денис ЛУК'ЯНОВИЧ. Франко і Беркут. Біографічна повість. 181 стор. Тираж 15.000 прим. Ціна 3 крб. 10 коп. «Радянський письменник».

НА СПОРТИВНІ ТЕМИ

Чи знаєте ви..

...що восени 1895 року в Москві відкрилися перші змагання на першості Росії з велосипедного спорту. В змаганнях на 1,5 версти приймали участь 22 гонщики від 6 міст. На перше місце вийшов неодноразовий переможець на міжнародних велосипедних змаганнях Уточкін. Друге місце займав москвич Бутилкин.

...що 43 роки тому — в 1913 році — в Києві була проведена перша Російська олімпіада. В програмі цих великих для того часу змагань входили легка і важка атлетика, гімнастика, боротьба, фехтування, плавання, велоспорт, верховна їзда і стрільба. В олімпіаді прийняло участь 579 чоловік. В цьому році на новому стадіоні в Лужниках в Москві пройшла Спартакіада народів СРСР. В змаганнях по 21 виду спорту зустрілося більше 10 тисяч юнаків і дівчат — представників всіх братських республік.

...що перший міжнародний футбольний матч радянські спортсмени провели в 1923 році. Збірна команда РСФР грала з футболістами Стокгольма. Уперта боротьба закінчилась перемогою радянських футболістів.

...що перші змагання з боксу в нашій країні відбулися в 1913 році в Петербурзі. В цих змаганнях приймали участь тільки 15 боксерів, розбитих на дві вагові категорії. Перша секція боксу була організована в Москві при Товаристві любителів лижного спорту.

Редактор Г. ПОПОВ.